

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 870/2019
11.03.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из..., кога заступа Весна Трлајић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа Мирјана Балабановић, адвокат из ..., ради поништаја уговора о доживотном издржавању, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 979/17 од 28.09.2017. године, у седници одржаној 11.03.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 979/17 од 28.09.2017. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 1264/16 од 11.05.2016. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништен уговор о доживотном издржавању који је закључен између сада покојног ВВ бившег из ... као примаоца издржавања и тужене ББ из ..., као даваоца издржавања дана 17.03.2004. године пред Четвртим општинским судом у Београду у предмету П-Р-362/04. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 979/17 од 28.09.2017. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен тужбени захтев, а тужилац обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, који се примењује на основу члана 506. став 2. истог закона Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, између тужене као даваоца издржавања и сада пок. ВВ оца тужиоца, а супруга тужене, као примаоца издржавања закључен је уговор о доживотном издржавању 17.03.2004. године оверен пред Четвртим општинским судом у Београду П-Р-362/04. Овим уговором давалац издржавања се обавезао да издржава примаоца издржавања све до његове смрти, да води рачуна о

његовом здрављу, обезбеђује му лекове, сахрани и сноси трошкове сахране. Између примаоца и даваоца издржавања уговорена је заједница живота. У накнаду за пружено издржавање прималац издржавања оставља у власништво даваоцу издржавања $\frac{1}{2}$ идеалног дела куће у улици ... број ... израђена на кат. парцели ... КО ... на земљишту површине 7,25 ари уписане као зк. тело II у ЗКУЛ ... КО ... што представља горњи спрат зграде површине 100м². Према налазу вештака др Јелисаве Куносић 18.01.2011. године и усменог изјашњења вештака на расправи од 15.05.2012. године, сада пок. ВВ је боловао од више хроничних болести – аденома простате, повремено носио катетер, боловао је од дијабетеса типа II, хипертензије, што је за последицу имало деснострани шлог, полиреуматске тегобе, вратну спондилозу и деснострани ишијас. Преминуо је у ... години живота. Дијагностикована обољења код пок. ВВ нису била такве природе да је смрт била извесна нарочито имајући у виду да у медицинској документацији нема података да је боловао од каквог малигног обољења. Код хроничних болести извесност смрти никада није била толико јасна као код малигнитета. Из исказа сведока ГГ и ДД утврђено је да је овим сведоцима познато да је сада пок. ВВ имао шлог, да се кретао уз помоћ штака, да је пред крај живота био тешко болестан и непокретан. Сведоку ЂЂ је познато да се сада пок. ВВ озбиљније разболео 2004. године када је хоспитализован и преминуо годину дана након тога, али да са њим није разговарала о болести. Из исказа сведока ЕЕ утврђено је да се сада пок. ВВ жалио на повишени притисак, проблеме са простатом, а да му је помоћ пружала жена. Из исказа сведока ЖЖ утврђено је да је пок. ВВ годину дана пред смрт био доброг здравља док у марту исте године више није "знао за себе". Лекар у Дому здравља Земун, Милица Ковач, која је лечила сада пок. ВВ изјавила је да је боловао од повишеног крвног притиска, носио катетер, да му је због шлога била одузета десна страна тела, да је више од годину дана пре његове смрти, тужена долазила по лекове. Последњи пут у кућној посети код ВВ била је годину дана пре његове смрти био је тежак болесник, али свестан. Из исказа тужиоца саслушаног у својству парничне странке утврђено је да живи у ..., да једном годишње долази у ..., да је пок. ВВ био у болници три недеље у периоду од априла – почетком маја 2003. године и да је од тужене сазнао да болује од простате, реуматизма, високог крвног притиска и да му здравствено стање последњих годину дана живота није било добро. Потврдио је да се о његовом оцу бринула тужена последњих годину дана пред очеву смрт и са њим се чуо сваких 15 дана, да му је отац говорио да се осећа лоше, али је одбијао да оде на операцију простате, да је носио катетер и имао висок крвни притисак. Тужена је у својству парничне странке изјавила да се пок. ВВ разболео озбиљније 2002. године када му је стављен катетер, а 2003. године лежао у болници када је отпуштен на кућно лечење и да се опоравио, али да се од јуна месеца 2004. године здравствено стање погоршало.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд није прихватио налаз и мишљење вештака нити усмено изјашњење вештака пред судом у делу да није било извесности смрти примаоца издржавања, као ни исказ тужене у делу да је здравствено стање сада пок. ВВ у време закључења спорног уговора било добро закључујући да су ови докази у супротности са исказима саслушаних сведока, због чега је закључио да уговор о доживотном издржавању за тужену није представљао неизвесност с обзиром на године старости примаоца издржавања, природу његове болести и упућеност тужене као његовог брачног друга у његово здравствено стање, те чињеницу да је смрт наступила шест месеци по закључењу уговора, због чега је усвојио тужбени захтев.

Супротно, по оцени другостепеног суда нису били испуњени услови из члана 203. став 1. Закона о наслеђивању за поништај уговора о доживотном издржавању, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев у целости.

Основано се у ревизији указује да је другостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом.

Према чл. 383. став 1. ЗПП, другостепени суд одлучује о жалби по правилу без расправе. Према члану 394. истог закона другостепени суд ће пресудом преиначити првостепену пресуду ако је на основу расправе утврдио другачије чињенично стање него што је оно у првостепеној пресуди (став 1) ако је првостепени суд погрешно оценио исправе или посредно изведене доказе, а одлука првостепеног суда је заснована искључиво на тим доказима (став 2); ако је првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је заснована пресуда (став 3); ако сматра да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено али да је првостепени суд погрешно применио материјално право (став 4.).

Да би преиначио пресуду, другостепени суд не може да изврши друкчију оцену доказа изведених пред првостепеним судом. Ако не прихвати оцену тих доказа извршену од стране првостепеног суда и сматра да је због тога чињенично стање погрешно или непотпуно утврђено, другостепеном суду стоји на располагању могућност да сам одржи расправу и понови већ изведене доказе. У овом случају другостепени суд то није учинио, већ је сам извршио оцену налаза и мишљења вештака и на тај начин учинио битну повреду из члана 374. став 1. ЗПП у вези члана 394. ЗПП (представља ревизијски разлог из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП).

Пошто отклони учињену битну повреду одредаба парничног поступка, другостепени суд ће у поновном поступку, ради правилне примене материјалног права, ценити све изведене доказе, а не само налаз и мишљење судског вештака и извести правилан закључак о постојању или непостојању алеаторности код закључења наведеног уговора.

На основу члана 415. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић